

Myndigheten för kulturanalys

Uppdrag att ta fram statistik inom bild- och formområdet

Ett första steg mot officiell statistik om
verksamheter med bild- och
formutställningar

2022-09-29

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Inledning	6
Tidigare statistik	6
Kulturanalys arbete med att utveckla statistikområdet.....	6
Disposition.....	7
Utveckling av statistikområdet	8
Officiell statistik.....	8
Dialog för förankring.....	9
Att ta fram en definition av målpopulationen	10
Att ställa frågor om definitionen.....	11
Pilotpopulation.....	12
Kategorier av bild- och formverksamheter	12
Fortsatt utveckling av statistiken	14
Bild- och formverksamheter i siffror	15
Tillfrågade och svarande	15
Organisationsform och verksamheternas storlek	15
Besök	16
Besök på verksamheterna	16
Besöksräkningsmetoder.....	18
Webbesök	18
Utställningar och publika aktiviteter	18
Bild- och formutställningar.....	18
Publika aktiviteter	19
Digitala publika aktiviteter	20
Ekonomi	21
Intäkter	21
Kostnader.....	22
Personal	22
Årsarbetskrafter.....	22
Ideell arbetskraft.....	23
Referenser	24

Förord

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) har i sitt regleringsbrev ett uppdrag att ta fram statistik inom området bild och form.

Kulturanalys ansvarar sedan 2012 för merparten av den officiella statistiken inom kulturområdet. I denna promemoria redovisas arbetet med att utveckla statistik om utställningsverksamheter inom bild och form.

Statistiken är under utveckling och har för närvarande inte tillräckligt bra täckning och kvalitet för att klassas som officiell statistik. Promemorian fokuserar därför främst på arbetet med att utveckla definitioner och populationen, men den inkluderar även resultat för 2021 för en mindre pilotpopulation.

Ambitionen är att statistiken på sikt ska bli officiell statistik och då presentera fullständig information om svenska utställningsverksamheter inom bild och form och deras utveckling med avseende på ekonomi, personal, besök och utställningar.

Göteborg i september 2022

Mats Granér

Myndighetschef

Sammanfattning

Denna promemoria är den första publikationen i Kulturanalys arbete med att utveckla statistik inom bild och form. Syftet med statistiken är att över tid följa utställningsverksamheter inom bild och form och utvecklingen av deras besök, utställningar och annan verksamhet, ekonomi och personal med mera. Ambitionen är att statistiken på sikt ska kunna klassas som officiell statistik.

Kulturanalys har sedan arbetet påbörjades haft ett antal dialogmöten och referensgruppsmöten för att informera om uppdraget, kartlägga relevansen och potentiella statistik användares informationsbehov samt förankra definitioner.

Kulturanalys har tagit fram en definition av de utställningsverksamheter som ska ingå i statistiken. Definitionen Kulturanalys arbetar med är:

Med bild- och formverksamhet menar Kulturanalys en verksamhet som återkommande arrangerar utställningar inom professionell bildkonst, form och konsthantverk. Det ska ske på fysiska och permanenta utställningsplatser med regelbundna öppettider och verksamheten ska vara öppen för allmänheten att besöka.

Med professionell bild- och formkonst menar vi verk som visas i kurerade utställningar, det vill säga att utställningen har setts och bedömts i förväg av arrangören. Det inkluderar inte utställningar av verk som utförts av elev i utbildning, av barn (upp till 18 år) eller verk som producerats inom ramen för utställningsverksamhetens pedagogiska verksamhet.

Definitionen kommer att operationaliseras genom frågor i 2023 års insamling. I och med att frågorna som avgör huruvida en verksamhet uppfyller Kulturanalys definition av utställningsverksamhet av bild- och formkonst inte ännu ingått i en undersökning används en pilotpopulation i denna promemoria. Pilotpopulationen består av verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen. Resultat för pilotpopulationen 2021 redovisas på områdena verksamheter, besök, utställningar och aktiviteter, ekonomi och personal.

Statistiken är under utveckling. Nästa steg är att identifiera konsthallar och lägga till dem till populationen. I framtiden kommer även andra utställningsverksamheter, som till exempel gallerier, inkluderas.

Inledning

Kulturanalys har i uppdrag att utveckla statistik inom bild och form. Denna promemoria är den första publikationen i detta arbete. Fokus för promemorian är att utveckla definitioner, population och statistik. Den inkluderar även resultat för 2021 för en mindre pilotpopulation. Målpopulationen är verksamheter som återkommande arrangerar bild- och formutställningar i Sverige. Syftet med statistiken är att över tid följa utställningsverksamheter inom bild och form och utvecklingen av deras besök, utställningar och annan verksamhet, ekonomi och personal. Målgrupper för statistiken är bland annat bild- och formverksamheter som exempelvis konsthallar och konstmuseer, offentliga beslutsfattare på olika nivåer, myndigheter, branschorganisationer, forskare, media och allmänhet.

Kulturanalys ambition är att statistiken på sikt ska vara av tillräckligt god kvalitet för att klassas som officiell statistik.

Tidigare statistik

Tidigare har Statens kulturråd (Kulturrådet) publicerat statistik om konsthallar inom ramen för museistatistiken till och med 2008. Därtill publicerades 2010 en särskild rapport med statistik för bild- och formområdet med syftet att belysa tillgången till bild- och formkonst med fokus på samtida professionellt utförd konst.

Kulturrådets undersökning omfattade utställningsarrangörer som visade professionell samtida bild- och formkonst, bedrev huvudsakligen icke-vinstdrivande verksamhet, hade fysiska och publika utställningslokaler, genomförde verksamhet året om samt saknade samlingar. I Kulturrådets rapport definieras bild- och formområdet som bildkonst, foto, konsthantverk och design. Bild- och formområdet innefattar många olika yrkesgrupper, som exempelvis bildkonstnärer, videokonstnärer, fotografer, textilkonstnärer, konsthantverkare, designer och formgivare (Kulturrådet 2010).

Kulturanalys arbete med att utveckla statistikområdet

Kulturanalys initierade ett utvecklingsarbete för statistik inom bild- och formområdet 2019. Uppgifter samlades in genom en enkät under insamlingsåret 2019. Insamlingen fortsatte 2020 och 2021. Enkäten har skickats till ett mindre antal konsthallar inom kultursamverkansmodellen¹ som representerar en begränsad del av målpopulationen för bild- och formstatistiken. Därtill har de museer som ingår i

¹ Kulturanalys insamling samordnas med regionerna (utom Region Stockholm) och Kulturrådet för uppföljning av verksamheter med regionala bidrag och för uppföljning av statliga bidrag enligt kultursamverkansmodellen.

insamlingen till den officiella statistiken om museer fått ange om de har bild- och formutställningar samt besvara frågor om dessa för åren 2019–2021.

Arbetet med att ta fram bild- och formstatistik är ett utvecklingsarbete. För att bild- och formstatistiken på sikt ska bli officiell statistik måste populationen utökas och fler konsthallar och andra utställningsarrangörer inkluderas i undersökningen. Fokus hittills har varit att ta fram och förankra definitioner, bland annat av målpopulationen, samt att etablera processer för databearbetning och skapa ett register över insamlade uppgifter som sedan kan kompletteras och byggas vidare i framtiden. Promemorian är en redovisning av uppstartsarbetet och presenterar begränsad statistik. Syftet med arbetet har varit att lägga en grund för att i framtiden kunna publicera officiell statistik över bild- och formområdet.

Promemorian innehåller en redogörelse för arbetet samt statistik över en pilotpopulation av verksamheter med bild- och formutställningar i Sverige. Pilotpopulationen utgörs av verksamheterna inom kultursamverkansmodellen. I promemorian presenteras uppgifter om bland annat organisation, besök, utställningar och publika aktiviteter, ekonomi och personal.

Disposition

I ett första avsnitt redogörs för Kulturanalys arbete med att utveckla statistik om utställningsverksamheter inom bild och form, bland annat arbetet med att definiera informationsbehovet och målpopulationen. I ett andra avsnitt presenterar Kulturanalys det fortsatta arbetet med att utveckla statistiken. I ett tredje och sista avsnitt presenteras den statistik vi tagit fram om pilotpopulationen.

Utveckling av statistikområdet

I detta avsnitt presenteras Kulturanalys arbete med att utveckla statistik om utställningsverksamheter inom bild- och formområdet. Först ges en översikt av officiell statistik och dess kvalitetsbegrepp. Sedan redogör vi för Kulturanalys arbete med att formulera informationsbehov och statistikens relevans, bland annat genom dialog med intressenter och verksamheter inom bild- och formområdet. Därefter presenteras arbetet med att definiera målpopulationen och att operationalisera definitionen, alltså att genom enkätfrågor välja ut vilka verksamheter som omfattas av definitionen. Till sist redogörs för pilotpopulationen.

Officiell statistik

Kulturanalys har i uppdrag att utveckla statistik om bild och form. Som tidigare nämnts är ambitionen att när statistiken håller tillräckligt god kvalitet publicera officiell statistik om utställningsverksamheter inom bild- och formkonst.

Officiell statistik regleras genom lagen (SFS 2001:99) och förordningen (SFS 2001:100) om den officiella statistiken. Enligt lagen ska det finnas officiell statistik för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Statistiken ska vara objektiv och allmänt tillgänglig.

Den officiella statistiken ska också utvecklas, framställas och spridas på grundval av enhetliga standarder och harmoniserade metoder. I arbetet med att ta fram officiell statistik ska en rad kvalitetskriterier tillämpas (SFS 2001:99).

Kvalitetskriterier för officiell statistik

1. **relevans:** mått på i hur hög grad statistiken tillgodoser användarnas nuvarande och potentiella behov
2. **noggrannhet:** grad av överensstämmelse mellan skattningarna och de okända sanna värdena
3. **aktualitet:** perioden mellan den tidpunkt då de statistiska uppgifterna finns tillgängliga och den händelse eller företeelse som de beskriver
4. **punktlighet:** den tid som förflyter mellan det datum då den statistikansvariga myndigheten gör uppgifterna tillgängliga och det datum då de ska lämnas
5. **tillgänglighet och tydlighet:** hur användarna kan få tillgång till, använda och tolka uppgifter
6. **jämförbarhet:** mätning av effekten av skillnader i de statistiska begrepp, mätverktyg och mätförfaranden som använts, när statistik från olika geografiska områden eller sektorsområden eller från olika tidsperioder jämförs
7. **samstämmighet:** mått på i vilken utsträckning uppgifterna med tillförlitlighet kan kombineras på olika sätt och för olika ändamål.

Kulturanalys har i detta inledande arbete med att utveckla statistik och databearbetning främst fokuserat på kvalitetskriterierna relevans, noggrannhet, tydlighet och jämförbarhet. Relevans och informationsbehov var fokus för de dialoger som Kulturanalys genomfört med intressenter och verksamheter. Noggrannhet är en vägledande princip i kvalitetssäkringen och bearbetningen av insamlade data. Tillgänglighet och tydlighet är centralt i presentationen av vårt arbete och resultat, exempelvis i denna promemoria.

Syftet med den framtida officiella statistiken är att uttala sig om alla bild- och formverksamheter som ingår i målpopulationen och därmed möjliggöra jämförbarhet över tid. Statistiken ska då kunna användas för olika ändamål (samstämmighet), såsom uppföljningar och analyser.

Dialog för förankring

Kulturanalys har haft ett antal dialogmöten och referensgruppsmöten för att informera om uppdraget, kartlägga relevansen och potentiella statistikanvändares informationsbehov samt förankra definitioner. Kulturanalys har mött myndigheter som arbetar inom kulturområdet, intressenter för bild- och formområdet samt verksamheter som bedriver utställningsverksamhet inom bild och form. I detta avsnitt diskuteras det som framkom av Kulturanalys dialogmöten, en vidare diskussion om bild- och formområdet generellt samt inspel på den statistik vi planerar att ta fram om utställningsverksamheter mer specifikt.

Av Kulturanalys möten framgick det att det finns ett stort informationsbehov av statistik inom bild- och formområdet. Bland annat efterfrågades uppgifter om verksamheter och utställningar för barn och unga och var utställningsverksamheterna bedrivs. Det fanns också en stor efterfrågan bland mötesdeltagarna på statistik om offentlig konst samt ersättningar till konstnärer genom avtalet för konstnärers ersättningar (MU-avtalet) och F/FA-skattsedel. En annan fråga som lyftes fram var behovet av att se utvecklingen över tid genom att samla in uppgifter från tidigare år och kontinuerligt framåt.

Definitionen av vilka verksamheter som ska ingå i Kulturanalys definition av bild och form och därför undersökningen diskuterades på alla möten. Mot bakgrund av det som framkom har vi försökt tillämpa en så inkluderande definition som möjligt. Vi diskuterade och valde benämningen konstnär framför utövare. Kulturanalys kommer att i kommunikationen med uppgiftslämnare eftersträva tydlighet i beskrivningen av vilka verksamheter som ingår i statistiken samt tydlighet i definitionen av vilken konst som kvalificerar en verksamhet att ingå i statistiken.

Vidare lyftes även att trots Kulturanalys breda definition av bild- och formutställningar inbegrips inte alla utställningsverksamheter. Till exempel finns det självorganiserade utställningar som bedrivs i projektform eller utställningar som är rent pedagogiska verksamheter. De inkluderas inte i statistiken eftersom

Kulturanalys statistik kommer fokusera på utställningsverksamheter av mer permanent karaktär. Det fördes också en diskussion om hur statistiken ska förhålla sig till bild- och formverksamheter som enbart ställer ut digitalt.

Under mötena var Kulturanalys definition också avgränsad till att endast inkludera utställningsverksamheter som visar samtida konst. Detta har i efterhand tagits bort för att statistiken ska inkludera en bredare grupp utställningsverksamheter.

Det är tydligt att alla de statistikbehov som lyftes under dialogen inte kommer att kunna täckas av Kulturanalys tänkta statistik över utställningsarrangörer inom bild och form. Undersökningar och statistik om enskilda konstnärer – till exempel deras arbetsförhållanden och villkor – offentliga utgifter till bild- och formområdet, eller andra aktörer på området kan vara nödvändiga att komplettera med för att få en mer heltäckande bild av konstområdet bild och form i framtiden.

Uppgiftslämnarbördan måste tas i beaktande i de insamlingarna Kulturanalys genomför, i synnerhet för mindre verksamheter. Kulturanalys arbetar därför med förenklade enkäter till mindre verksamheter.

Kulturanalys tar med sig det som framkom av dialogmötena i det framtida arbetet. Kulturanalys kommer att tillsätta en permanent referensgrupp för att fortsätta föra dialog i syfte att bibehålla statistikens relevans och kvalitet.

Att ta fram en definition av målpopulationen

Målpopulationen är den population Kulturanalys ämnar undersöka och publicera statistik om. För att ta fram officiell statistik är det avgörande att avgränsa och definiera målpopulationen. I det här fallet handlar det om att definiera vad som är en utställningsverksamhet inom bild- och formområdet.

Kulturanalys definition av bild- och formverksamheter utgår från den definition Kulturrådet har använt i tidigare publikationer (Kulturrådet 2010). Skillnaderna mot Kulturrådets definition är att Kulturanalys även inkluderar verksamheter som har samlingar, det vill säga museer med bild- och formutställningar och vinstdrivande organisationer, samt går ifrån avgränsningen till samtida bild- och formkonst.

Kulturanalys har också tagit avstamp i MU-avtalet för att definiera vilka utställningar som ska och inte ska räknas som bild- och formutställningar. Till exempel inkluderas inte kurerade utställningar som utförs i utbildningar (Kulturrådet 2022).

Kulturanalys arbete har resulterat i följande definition av en bild- och formverksamhet:

Med bild- och formverksamhet menar Kulturanalys en verksamhet som återkommande arrangerar utställningar inom professionell bildkonst, form och konsthantverk. Det ska ske på fysiska och permanenta utställningsplatser med regelbundna öppettider och verksamheten ska vara öppen för allmänheten att besöka.

Med professionell bild- och formkonst menar vi verk som visas i kurerade utställningar, det vill säga att utställningen har setts och bedömts i förväg av arrangören. Det inkluderar inte utställningar av verk som utförts av elev i utbildning, av barn (upp till 18 år) eller verk som producerats inom ramen för utställningsverksamhetens pedagogiska verksamhet.

Exempel på bild- och formverksamheter är konsthallar, konstmuseer, form- och designmuseer, gallerier, kulturhus eller andra verksamheter med återkommande utställningar som visar verk inom bild- och formområdet. Till skillnad mot museer behöver inte bild- och formverksamheter ägna sig åt insamling och bevarande av föremål.

Definitionen ligger till grund för Kulturanalys fortsatta arbete med att ta fram statistik om bild- och formverksamheter.

Att ställa frågor om definitionen

För att avgöra om en verksamhet uppfyller Kulturanalys definition kommer den att operationaliseras, alltså formuleras till frågor som verksamheterna får besvara i enkäten. Om verksamheten svarar ja på samtliga frågor anses den uppfylla kraven och får besvara den fullständiga enkäten med frågor om bland annat verksamhet, besök, utställningar och ekonomi.

Operationalisering av definitionen

1. Visar verksamheten utställningar med professionell bild- och formkonst?

Professionell bild- och formkonst innebär i vår undersökning att verksamheten återkommande har kurerade utställningar, det vill säga utställningen har setts och bedömts i förväg av arrangören. Det inkluderar inte utställningar av verk som utförts av elev i utbildning, som utförts av barn (upp till 18 år) eller verk som producerats inom ramen för utställningsverksamhetens pedagogiska verksamhet.

2. Har verksamheten fysiska och permanenta utställningsplatser?

Fysiska och permanenta utställningsplatser är lokaler eller områden, såsom skulpturparker, med återkommande verksamhet som går att besöka fysiskt. Det inkluderar inte pop-up-lokaler eller verksamheter som har enbart digitala utställningar.

3. Är verksamheten öppen för allmänheten att besöka?

En verksamhet som är öppen för allmänheten ska kunna besökas utan speciell föransökan, inbjudan eller tillstånd under regelbundna öppettider. Det innebär att utställningsverksamheter som bara tar emot bokade grupper eller på en arbetsplats som inte är öppen för allmänheten ska svara "Nej" på denna fråga.

4. Har verksamheten haft regelbundna öppettider under hela eller delar av kalenderåret?

Med regelbundna öppettider avses att utställningsverksamheten varit öppen minst en dag i månaden under en viss tid. Exempelvis kan verksamheten vara öppen dagligen, på fredagar under månaderna juni, juli och augusti eller ha en turlista.

Under 2019–2022 har ingen operationalisering av definitionen ingått i enkäten. Den kommer att ingå i undersökningen från och med 2023 års insamling. Det har alltså inte kontrollerats om de verksamheter som ingår i resultatdelen av den här promemorian uppfyller definitionens kriterier. Därför används beteckningen pilotpopulation i denna publikation. Hur pilotpopulationen avgränsats framgår i följande avsnitt.

Pilotpopulation

I och med att frågorna som avgör huruvida en verksamhet uppfyller Kulturanalys definition av utställningsverksamhet av bild- och formkonst inte ingår i undersökningen ännu använder vi i detta förberedande arbete en pilotpopulation.

Pilotpopulationen består av verksamheter som 2021 uppgett att de har bild- och formutställningar och ingår i kultursamverkansmodellen. Kultursamverkansmodellen innebär att varje region (undantaget Region Stockholm) får en samlad summa statliga bidrag från Kulturrådet att fördela till regional kulturverksamhet i respektive region. De statliga bidragen som ingår i modellen uppgick till cirka 1,4 miljarder kronor 2021. Huvudmannaskapet varierar bland de kulturverksamheter som får bidrag. Professionell bild- och formverksamhet är ett av sju områden som regionerna ska fördela bidrag till. Pilotpopulationen har avgränsats till verksamheter inom kultursamverkansmodellen främst av två anledningar:

- Fokus ligger i detta skede på att utveckla definitioner och processer för kontroller och databearbetning innan populationen utökas.
- Verksamheter i kultursamverkansmodellen följs upp i en samordnad insamling Kulturanalys gör tillsammans med regionerna och Kulturrådet, och data finns därför tillgänglig. Vidare har uppgifterna hög kvalitet då de genomgått kontroller av regionerna och Kulturrådet.

Kategorier av bild- och formverksamheter

I 2023 års insamling kommer verksamheterna att besvara frågor om vilken typ av bild- och formverksamhet de anser sig vara. I och med att denna fråga inte fanns på plats i insamlingen för 2021 har vi genom befintliga insamlade data kategoriserat verksamheterna i pilotpopulationen i tre kategorier. Kategorierna är följande:

- *Konsthallar* är verksamheter med bild- och formutställningar. De saknar samlingar.
- *Konstmuseer* har bild- och formutställningar och är museer enligt museilagens definition (SFS 2017:563, Kulturanalys 2022). Till skillnad från konsthallarna har konstmuseer samlingar. Konstmuseer har angett att deras huvudsakliga inriktning på samlingarna är konst.
- *Övriga museer med bild- och formutställningar* är likt ovan museer som uppfyller museilagens definition (SFS 2017:563, Kulturanalys 2022) och

uppgett att de har bild- och formutställningar, men vars huvudsakliga inriktning på samlingarna inte är konst.

I statistiken som presenteras för pilotpopulationen är de flesta verksamheter *övriga museer med bild- och formutställningar*, i tabellerna kallade *övrigt museum*. De samt *konstmuseer* ingår också i Kulturanalys officiella statistik om museer. Därför överlappar populationen den population som ingår i den officiella museistatistiken (Kulturanalys 2021). Fördelningen mellan kategorier av bild- och formverksamheter kommer att förändras i framtiden i takt med att populationen utökas och exempelvis fler konsthallar inkluderas.

Fortsatt utveckling av statistiken

Kulturanalys har påbörjat arbetet mot officiell statistik om bild- och formverksamheter, men mycket arbete kvarstår. Det finns i dag inte någon förteckning över bild- och formverksamheter som kan utgöra underlag för målpopulationen. Den måste tas fram av Kulturanalys. Den största utmaningen i dagsläget är därför att identifiera en heltäckande målpopulation. I praktiken innebär det att hitta och få kontakt med alla konsthallar, gallerier och övriga utställningsarrangörer som har bild- och formutställningar.

I ett första steg är ambitionen att insamlingen utökas till att inkludera samtliga konsthallar. Arbetet med att utöka populationen med konsthallar har påbörjats och kommer att vara färdigt innan nästa insamlingsperiod som påbörjas i början av 2023. Därefter kommer populationen utökas till att även inkludera gallerier och övriga utställningsverksamheter. Konstmuseer och andra museer med bild- och formutställningar ingår redan i insamlingen i och med den insamling som görs till den officiella museistatistiken.

Tills vi täcker målpopulationen tillräckligt väl kommer vi att arbeta med en successivt utökad population samt kalla det vi arbetar med för pilotpopulation. Viktiga lärdomar av arbetet med en pilotpopulation har Kulturanalys redan gjort, vad gäller exempelvis insamling, kategorisering, kvalitet på data och svarsfrekvens.

Det kommer att finnas fler utmaningar i det fortsatta arbetet. Exempelvis att utställningsverksamheter som besvarar enkäten ska känna igen sig i definitionen samt att lyckas få alla relevanta verksamheter att svara på enkäten – särskilt mindre verksamheter.

Förväntningarna på statistiken är många. Vi gör vårt yttersta för att infria dem och kommer att kontinuerligt se över vilka behov som finns bland intressenterna, bland annat genom den referensgrupp för uppdraget som kommer att bildas.

Bild- och formverksamheter i siffror

I detta kapitel presenteras resultat för pilotpopulationen. Pilotpopulationen består av verksamheter i 2021 års undersökning som har uppgett att de har bild- och formutställningar samt ingår i kultursamverkansmodellen. Resultaten presenteras för att ge en bild av hur en framtida redovisning av statistik inom bild och form kan se ut.

Tillfrågade och svarande

Med tillfrågade avses verksamheter som svarat att de har bild- och formutställningar och tillhör kultursamverkansmodellen. För att sedan räknas som svarande måste verksamheten ha varit öppen samt ha svarat på minst en av de centrala frågorna som rör intäkter, kostnader, besök eller årsarbetskrafter.

Nästan alla tillfrågade verksamheter svarade på undersökningen (tabell 1). Pilotpopulationen består primärt av större organisationer som besvarar nästan alla centrala frågor.

Tabell 1. Tillfrågade och svarande per kategori 2021, antal och procent.

Kategori	Tillfrågade	Svarande	Andel
Konsthall	6	6	100 %
Konstmuseum	10	10	100 %
Övrigt museum	28	27	96 %
Totalt	44	43	98 %

Organisationsform och verksamheternas storlek

Organisationsform ger information om i vilken form utställningsverksamheten bedrivs. De flesta verksamheter i undersökningen drivs som stiftelse. Näst vanligast är kommunala verksamheter.

Tabell 2. Organisationsform per kategori 2021, antal.

Organisationsform	Konsthall	Konstmuseum	Övrigt museum	Totalt
Regional verksamhet	0	0	4	4
Kommunal verksamhet	0	4	5	9
Stiftelse	1	4	13	18
Ideell förening	4	1	2	7
Ekonomisk förening	1	0	0	1
Företag	0	0	3	3
Annat	0	1	0	1
Totalt	6	10	27	43

De flesta verksamheterna i undersökningen har 10 eller fler årsarbetskrafter. Sex verksamheter tillhör en större organisation. Göteborgs konstmuseum tillhör till exempel den större organisationen Göteborgs museer. De verksamheter som ingår i

en större organisation särredovisar inte vissa uppgifter, exempelvis årsarbetskrafter, utan tillhör kategorin ”Tillhör större organisation” i tabell 3.

Tabell 3. Storlek per kategori och organisationsform 2021, antal.

Organisationsform	Tillhör större organisation	10 årsarbetskrafter eller fler	1–9 årsarbetskrafter	Totalt
Regional verksamhet	2	2	0	4
Kommunal verksamhet	2	6	1	9
Stiftelse	2	15	1	18
Ideell förening	0	5	2	7
Ekonomisk förening	0	1	0	1
Företag	0	3	0	3
Annat	0	0	1	1
Totalt	6	32	5	43

Kommentar: Verksamheterna som tillhör en större organisation är organisationer där flera museer/verksamheter ingår.

Besök

I statistiken används två olika mått för besöksräkning: anläggningsbesök och verksamhetsbesök.

Anläggningsbesök: besök på verksamhetens inomhus- och utomhusanläggning, såsom avgiftsbelagda och gratis utställningar, restaurang, butik, toalett och foajé

Verksamhetsbesök: besök på de områden på verksamheten som har entréavgift eller motsvarande delar på en verksamhet med fri entré. Verksamhetsbesöken är en delmängd av anläggningsbesöken.

För vissa verksamheter är det en stor skillnad mellan antalet anläggningsbesök och verksamhetsbesök, för andra verksamheter är anläggningsbesök och verksamhetsbesök samma sak. Om en verksamhet exempelvis har en populär restaurang tenderar anläggningsbesöken att bli betydligt fler än verksamhetsbesöken. Vissa verksamheter har även filialer. En filial är del av verksamheten, av permanent karaktär men som är fysiskt placerad på annan plats än den huvudsakliga verksamheten. För filialer rapporteras endast anläggningsbesök.

När det totala antalet besök redovisas används antal anläggningsbesök för att uppskatta verksamheternas totala besöksvolym. Om antal anläggningsbesök inte rapporterats används verksamhetsbesök.

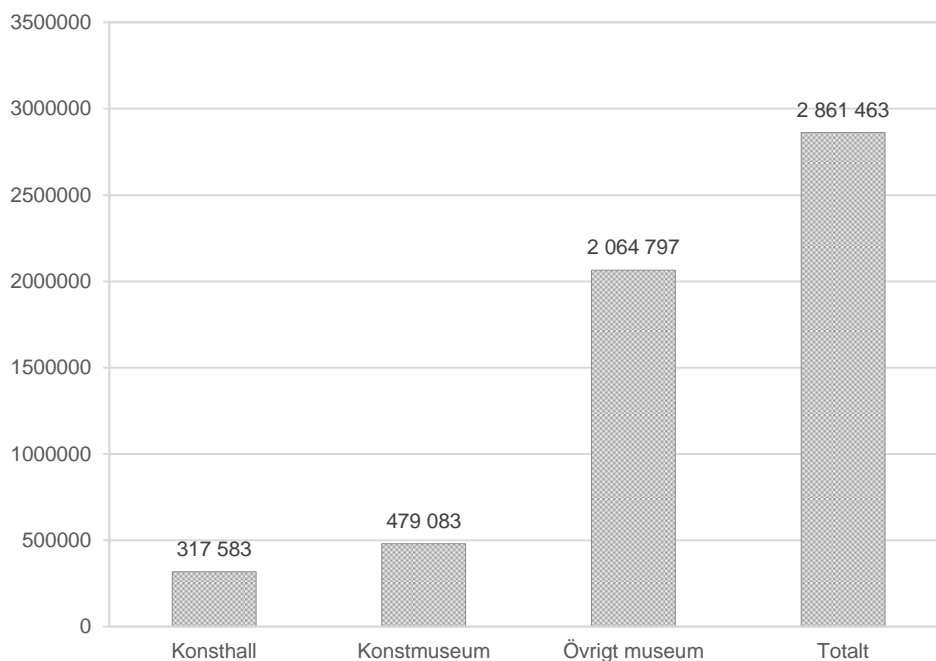
Besök av barn och unga redovisas som andel av verksamhetsbesök och inkluderar både besök på fritiden och från skolor och förskolor.

Besök på verksamheterna

År 2021 hade verksamheterna totalt omkring 2,86 miljoner besök, exklusive besök på filialer. För att räkna ut det totala antalet besök används som tidigare nämnts

anläggningsbesök, men där uppgifter om anläggningsbesök fattas har verksamhetsbesök använts för att uppskatta det totala antalet besök.

Figur 1. Totalt antal besök per kategori 2021, antal.

I tabell 4 redovisas olika former av besök. Anläggningsbesöken var drygt 2,83 miljoner och verksamhetsbesöken uppgick till 1,96 miljoner. De 13 verksamheter som uppgett besök på filialer hade 434 802 besök på dessa. Bland övriga museer med bild- och formutställningar inkluderas även besök till andra typer av utställningar.

Tabell 4. Antal besök per kategori och typ av besök 2021, antal.

Kategori	Verksamhetsbesök	Anläggningsbesök	Anläggningsbesök filialer
Konsthall	44 374	307 583	0
Konstmuseum	382 686	479 083	21 349
Övrigt museum	1 536 113	2 050 876	413 453
Totalt	1 963 173	2 837 542	434 802
Antal svar	35	38	13

Andelen verksamhetsbesök av barn och unga bland verksamheter som har rapporterat besök av barn och unga var 23 procent 2021. Andelen skolbesök var lägre, 4 procent. 30 verksamheter har uppgett besök av barn och unga, och 35 verksamheter har rapporterat skolbesök.

Tabell 5. Antal verksamhetsbesök av barn och unga samt skolbesök 2021, i procent.

Kategori	Barn och unga (%)	Antal svar	Skolbesök (%)	Antal svar
Konsthall	19	3	3	4
Konstmuseum	19	8	5	10
Övrigt museum	24	19	4	21
Totalt	23	30	4	35

Kommentar: Svar redovisas endast om verksamheten uppgett att de haft och räknat besök av barn och unga eller skolbesök. Barn och unga avser i de flesta fall upp till 18 år, men en del verksamheter inkluderar även unga vuxna och övre åldersgräns varierar.

Besöksräkningsmetoder

Kulturanalys ställer också frågor om hur verksamheten räknar besök. De flesta verksamheter i pilotpopulationen, 58 procent, räknar anläggningsbesök med automatisk räkning genom till exempel fotocell eller kamera. 30 procent uppgav att de räknar besök manuellt, med till exempel klicker eller att besök registreras i kassan. Resterande 12 procent uppgav att de gör en uppskattning av antalet besök (8 procent), eller inte registrerar antalet besök (5 procent).

Webbesök

År 2021 hade 33 verksamheter rapporterat totalt 4,3 miljoner webbesök.

Det finns flera anledningar till att besöka en verksamhets webbplats, till exempel att söka efter information om en populär utställning eller ta reda på öppettider. Flera faktorer bidrar till osäkerhet i siffrorna. Många verksamheter mäter inte antal webbplatsbesök, enstaka saknar webbplats och andra delar webbplats med andra verksamheter. De tekniska lösningarna för att mäta besök på webbplatsen, dess kvalitet och vad som räknas som ett besök varierar också.

Tabell 6. Unika besök på verksamhetens webbplats efter kategori samt svarande 2021, antal.

Kategori	Besök	Antal svar
Konsthall	245 246	4
Konstmuseum	512 737	6
Övrigt museum	3 554 516	23
Totalt	4 312 499	33

Utställningar och publika aktiviteter

Bild- och formutställningar

41 verksamheter uppgav att de hade 308 utställningar inom bild och form 2021. De flesta utställningarna var tillfälliga, 230. Totalt var 30 procent av utställningarna riktade till barn och unga. Störst andel utställningar riktade till barn och unga fanns bland konsthallarna.

Tabell 7. Bild- och formatställningar efter kategori och typ av utställning 2021, antal och procent.

Utställningstyp	Konsthall	Konstmuseum	Övrigt museum	Totalt
Permanenta	9	12	44	65
Tillfälliga	39	60	131	230
Vandringsutställningar	4	2	7	13
Totalt	52	74	182	308
Barn och unga (%)	44	15	32	30
Antal svar	6	10	25	41

Publika aktiviteter

Publika aktiviteter avser bland annat visningar, vandringar, publika samtal, filmvisningar, föreställningar, konserter och kurser. Den överlägset vanligaste aktiviteten var att ha visning och guidning inom verksamheten. Det var även vanligt för konsthallar att ha workshops och prova-på-aktiviteter, sett till det totala antalet aktiviteter de hade.

Tabell 8. Publika aktiviteter per typ av aktivitet och kategori 2021, antal.

Typ av aktivitet	Konsthall	Konstmuseum	Övrigt museum	Totalt
Visningar/guidningar inom museet/konsthallen	332	881	6 544	7 757
Vandringar utanför museet/konsthallen, t.ex. stads-, kultur- eller konstvandringar	25	181	1 020	1 226
Föredrag/seminarier/debatter/publika samtal	81	94	439	614
Konserter/musikevenemang/scenkonst-föreställningar (teater, dans, drama m.m.)	24	56	417	497
Filmvisningar	12	7	35	54
Återkommande kurser/studiecirklar	28	22	113	163
Enstaka workshops/prova-på-aktiviteter	290	339	731	1 360
Övrig programverksamhet inom museet/konsthallen	6	147	1 495	1 648
Övrig programverksamhet utanför museet/konsthallen	31	26	728	785
Totalt	829	1 753	11 522	14 104
Antal svar	6	10	24	40

Bland de som rapporterat aktiviteter riktade till barn och unga var 36 procent av de totala aktiviteterna sådana aktiviteter. Konsthallar hade i störst utsträckning aktiviteter riktade till barn och unga, lite mer än hälften av alla deras aktiviteter var det.

Tabell 9. Publika aktiviteter riktade till barn och unga 2021, antal och procent.

Kategori	Antal aktiviteter	Varav riktade till barn och unga	Barn och unga (%)	Antal svar
Konsthall	829	441	53	6
Konstmuseum	1 712	878	51	9
Övrigt museum	11 522	3 711	32	24
Totalt	14 063	5 030	36	39

Kommentar: Endast verksamheter som redovisat att de anordnar aktiviteter riktade till barn och unga ingår. Barn och unga avser i de flesta fall upp till 18 år, men en del verksamheter inkluderar även unga vuxna och åldersgräns varierar.

Digitala publika aktiviteter

År 2021 inkluderades även frågor om digitala aktiviteter i enkäten. 38 verksamheter uppgav att de haft någon form av digital aktivitet. I tabellen redovisas antal verksamheter som svarat ja på frågan om de haft minst en digital aktivitet. Antalet verksamheter anges per typ av aktivitet. Vanligast var att ha sociala medier, men även inspelade och/eller livesända visningar och guidningar inom museet eller konsthallen var vanligt, tillsammans med aktiviteten inspelade och/eller livesända föredrag, seminarier, debatter eller publika samtal.

Tabell 10. Andel verksamheter som haft digitala aktiviteter 2021, procent.

Digital aktivitet	Konsthall	Konstmuseum	Övrigt museum
Inspelade och/eller livesända visningar/guidningar inom museet/konsthallen	75	80	92
Inspelade och/eller livesända vandringar utanför museet/konsthallen (t.ex. stads-, kultur- eller konstvandringar)	50	20	63
Inspelade och/eller livesända föredrag/seminarier/debatter/publika samtal	100	80	79
Inspelade och/eller livesända konserter/musikevenemang/scenkonstföreställningar (t.ex. teater, dans, drama)	25	20	25
Återkommande kurser/studiecirkel online	50	20	17
Enstaka workshops/prova-på-aktiviteter online	50	80	46
Digitala utställningar	0	20	58
Sociala medier	100	90	96
Blogg	0	0	25
Podcast	0	10	29
Egen app	25	10	33
Övrig digital verksamhet	0	50	50
Antal svar	4	10	24

Ekonomi

De totala intäkterna hos verksamheterna i pilotpopulationen uppgick 2021 till över 1,4 miljarder kronor. De totala kostnaderna uppgick till drygt 1,35 miljarder kronor.

Tabell 11. Intäkter och kostnader per kategori 2021, i tusentals kronor.

Kategori	Totala intäkter	Totala kostnader	Antal svar
Konsthall	69 966	68 129	6
Konstmuseum	108 002	99 506	7
Övrigt museum	1 249 081	1 190 805	24
Totalt	1 427 048	1 358 439	37

Intäkter

Av verksamheternas totala intäkter 2021 kom 77 procent från offentliga bidrag, och 23 procent kom från övriga intäktskällor. Bland bidragen var regionala och kommunala bidrag de största posterna, 28 respektive 27 procent. Statliga bidrag inom kultursamverkansmodellen stod för 17 procent av de totala intäkterna. Andelen bidrag inom kultursamverkansmodellen var störst bland konsthallar. Deras intäkter består i sin tur av en mindre andel regionala och kommunala bidrag än övriga verksamheter i pilotpopulationen.

Tabell 12. Intäkter från offentliga bidrag eller anslag per kategori 2021, procent av totala intäkter.

	Konsthall	Konstmuseum	Övrigt museum	Totalt
Statliga bidrag inom kultursamverkansmodellen	26	17	17	17
Statliga bidrag	8	1	1	1
Bidrag från Arbetsförmedlingen	0	1	2	2
Regionala bidrag	18	27	28	28
Kommunala bidrag	17	23	28	27
Bidrag från EU	0	0	1	1
Övriga bidrag	3	2	1	1
Samtliga bidrag	72	71	77	77
Antal svar	6	7	24	37

Bland de övriga intäkterna 2021 var uppdragsverksamhet den största posten, 7 procent, tätt följt av övriga intäkter, 6 procent. Det skiljde sig dock mellan verksamhetstyp. Bland konstmuseum bestod 11 procent av intäkterna av entréavgifter. Bland konsthallar bestod 17 procent av de totala intäkterna av försäljning 2021.

Tabell 13. Övriga intäkter från andra källor per kategori 2021, procent av totala intäkter.

Intäktstyp	Konsthall	Konstmuseum	Övrigt museum	Totalt
Entréavgifter	5	11	3	4
Försäljning	17	8	3	4
Sponsring	1	0	0	0
Donationer	1	2	0	0
Fondavkastning	0	1	1	1
Ränteavkastning	0	0	1	1
Uppdragsverksamhet	0	1	8	7
Övriga intäkter	3	8	6	6
Samtliga intäkter från andra källor	28	29	23	23
Antal svar	6	7	24	37

Kostnader

Verksamheternas kostnader per kostnadsslag redovisas som andel av de totala kostnaderna. Den största utgiftsposten bland verksamheterna var personalkostnader, 55 procent 2021, både totalt och bland de olika verksamhetskategorierna. Näst störst var andra kostnader dit en fjärdedel av alla kostnader gick. Lokalkostnader stod för en femtedel av kostnaderna bland bild- och formverksamheterna 2021.

Tabell 14. Kostnader per kostnadsslag och kategori 2021, procent av totala kostnader.

Kategori	Löpande kostnader			Kapital-kostnader				Antal svar
	Personal	Lokaler	Andra kostnader	Avskrivningar fastigheter	Övriga avskrivningar	Finansiella kostnader		
Konsthall	54	10	35	1	0	0	6	
Konstmuseum	47	16	35	1	0	1	7	
Övrigt museum	56	19	22	1	2	0	24	
Totalt	55	19	24	1	2	0	37	

Personal

Årsarbetskrafter

En årsarbetskraft definieras av den arbetstid som motsvarar en heltidssysselsatt person under ett år (cirka 1 760 arbetstimmar). Om två personer arbetar halvtid motsvarar det en årsarbetskraft. Här ingår all arbetskraft som är avlönad, oavsett anställningsform eller finansieringsform.

Andelen årsarbetskrafter som utfördes av kvinnor var 63 procent och andelen som utfördes av män var 37 procent. Andelen årsarbetskrafter som utfördes av kvinnor var betydligt större i alla kategorier av verksamheter. Den var dock ännu större bland konsthallar än de andra kategorierna.

Tabell 15. Årsarbetskrafter och könsfördelning bland personal efter kategori 2021, antal och procent.

Kategori	Kvinnor	Män	Totalt	Andel		Antal svar
				kvinnor (%)	Andel män (%)	
Konsthall	54	15	69	78	22	6
Konstmuseum	50	27	77	65	35	7
Övrigt museum	718	438	1 155	62	38	24
Totalt	822	480	1 302	63	37	37

Ideell arbetskraft

Den ideella arbetskraften hos verksamheterna inom pilotpopulationen uppgick sammanlagt till knappt 10 000 timmar. Det var 8 verksamheter som uppgav att de hade haft ideell arbetskraft. Det kan jämföras med de runt 2 290 000 timmarna som finns hos de ordinarie årsarbetskrafterna i pilotpopulationen (årsarbetskrafter omräknat till timmar).

Referenser

Kulturrådet. 2022. *MU-Avtalet. Avtal om upphovsmäns rätt till ersättning vid visning av verk samt medverkan vid utställning m.m.* Hämtad den 5 september 2022: <https://www.kulturradet.se/globalassets/start/sok-bidrag/vara-bidrag/avtal-for-konstnarers-ersattningar-mu-avtal/dokument-avtal-for-konstnarers-ersattningar-mu-avtal/mu-avtalet>.

Myndigheten för kulturanalys. 2022. *Museer 2021*. Kulturfakta 2022:2. Göteborg: Myndigheten för kulturanalys.

SFS 2001:100. *Förordningen om den officiella statistiken*.

SFS 2001:99. *Lagen om den officiella statistiken*.

SFS 2017:563. *Museilag*.

Statens kulturråd. 2010. *Bild och form 2009 – Kulturen i siffror 2010:5*.

Statens kulturråd. 2022. Om kultursamverkansmodellen. Hämtad den 5 september 2022: <https://www.kulturradet.se/i-fokus/kultursamverkansmodellen/om-kultursamverkansmodellen/>.